

ADVENT 4. VASÁRNAPJA

1-4 oldal

Olv.: 2Sám 7,1-5.8b-12.14a.16 – Róm 16,25-27 – Lk 1,26-38

KOZMA IMRE OH ATYA SZENTMISÉJÉRŐL***Szentmise bevezetése***

Isten hozta a testvéreket! Bizony nem véletlenül kezdődik Advent idején minden szentmise sötétségben, mert ki akarjuk fejezni azt, hogy a sötétségben világosságot kell gyűjtani, hogy az ember tájékozódni tudjon, az ember eligazodjon a mindennapi teendőiben, és egy olyan jövőt álmódjon meg és egy olyan jövőn munkálkodjon mindegyikünk, amelyben több a világosság. Ezen az idei Adventen ma Advent utolsó napjához érkeztünk. A megváltás, amely a Karácsonnyal jelenik meg a világban, Isten rendteremtése, rendet akar az Isten, világosságot akar a világban, mindegyikünk életében is, emberi kapcsolatainkban is. Kérjük mindannyian az Istent, hogy legyen egy kicsit több világosság ezen a földön.

És nyilvánvaló, szövetségeket keres az Isten ennek az isteni tervnek a megvalósításához, a világ megváltásának, az ember megváltásának a programjához. Hát sokan vagyunk vagy kevesen? Kevesen, sajnos kevesen vagyunk ebben a világban, és ezért a felelősségünk nagy súlyként van rajtunk, hiszen várják az emberek a megváltott világnak az igazságait. Ezen az adventi utolsó vasárnapon majd egy keveset erről gondolkodunk és ehhez a megújuláshoz, ehhez az új rendhez, a megváltozott világ rendjéhez az Isten segítségét kérjük.

Evangélium előtt

Kedves testvérek, most akkor a Szentírás szavait is meghallgatjuk, hiszen ugyanazt az üzenetet halljuk, amit előbb ez a népi feldolgozás jelenített meg. Mikori ez, kedves Gábor, és honnan való? Valószínűleg a 15-16. századból, ahogy Gábor mondja, az Ulászló-graduáléból. Tehát ugye abban az időben, meg máskor is, ezeket az isteni üzeneteket a nép nyelvén adták tovább és természetesen a művészetnek, az énekművészetnek a felhasználásával még gazdagították is ezeket az üzeneteket. Nyilvánvalóan nem a mondanivalót, hanem azokat az elemeket használva, amelyek ezt a mondanivalót közelebb hozzák a szívünkhöz. Hát most hallgassuk meg, ahogy a sugalmazó Lélek íratta le ezt az üzenetet.

Szentbeszéd

Kedves testvérek! A szentmise bevezetőjében azt említettem, hogy a Karácsony üzenete Isten rendet teremtő programjának a megjelenése ebben a világban. Hiszen az isteni rend, az isteni terv egészen másképp szólt, mint amivel a mindennapjainkban a tapasztalatunk szerint szembesülünk. Hiszen az Isten tervre az volt, hogy Isten és ember szeretetben, békességben, Isten szeretetében tartozzon össze az ember az istennel, figyeljen az ember oda az Isten szavára, az Isten akaratára. Hiszen ha az Isten a szeretet Istene, hát akkor érdemes odafigyelni az Ő szavaira, egyáltalán arra, hogy milyennek is szeretné látni a kapcsolatát az emberrel. És ez az isteni rend az egymással való kapcsolatunkat is az élet szolgálatában, egymás életének a boldogításában és kibontakozásában tervezte meg.

Aztán... a paradicsomi jelenet ismerős, nem kell ezt ismételni. És Isten akkor, amikor az ember ezt a rendet egyszerűen széttörte vagy összetörte, akkor üzenetet hagyott, hogy eljön és megújítja ezt a szövetséget, az ember szövetségét Istennel és az ember szövetségét a másik

emberrel, egyik embernek a másik emberrel való életet szolgáló szövetségét. Minden évben az Advent erre figyelmeztet, hogy erre érdemes lenne jobban készülni és jobban megismerni, mit is jelent Istenre jobban figyelni és mit is jelent egymásra többet gondolni az élet szolgálatának az igazsága szerint.

Hát, sajátos a helyzet ma, itt Európában, Magyarországon is. Éppen az jutott eszembe ma reggel, 50 évvel ezelőtt volt, amikor számtalan esetben becipeltek kihallgatásokra. Akkor már nem verték az embert a nyomozó irodákban, illetve a kihallgató helyiségekben, de mindent megtettek, hogy megfélemlítsék az embereket, és akit lehetett, meg is félemlítettek. És egy alkalommal az egyik nyomozó mondta nekem: irigyelem ám magát, mert magának lehetősége van arra, hogy minden vasárnap elmondja a programbeszédjét. Elgondolkodtam akkor ezen, mert a vasárnapi programbeszédre az emberek sokkal inkább kíváncsiak voltak, mint ma. Ez 50 évvel ezelőtt volt, abban a bizonyos kommunista, istenellenes, harcos ateista világban. Ma legfeljebb ilyen harcos elemeket akkor találhatunk, amikor egy új világot építenek itt Európában. Állítom, hogy rosszabb világ ez, mint az 50 évvel ezelőtti szovjet blokk országaiban, ami volt. Mert ott csak a gyöngéket tudták megfélemlíteni, ma az erősek is a másik oldalon állnak, nem a megváltott értékek oldalán.

Éppen ezért arra gondoltam, testvérek, hogy Advent utolsó napján, Advent negyedik vasárnapján – ez egy sajátos egybeesés is, hiszen ma este már Urunk születésnapját ünnepeljük, a Karácsonyt ünnepeljük – gondoljunk arra, hogy az az Isten, aki megteremtett bennünket a mi közreműködésünk nélkül – egyikünket se kérdezték meg, hogy akarunk-e megszületni, egyszer csak itt lettünk ennek a földnek a ölelő karjaiban, ezt anyánk karjaiban, apánk tenyerén ismertük meg, de valamiképpen az élet örömét megtapasztalva – Isten az ebben a világban élő embereket is csak akkor tudja a megváltás, az új élet ajándékával megajándékozni, ha ezt az ember maga is akarja. Akaratunk ellenére az Isten semmit nem tesz, legfeljebb a terveit újra meg újra fölillantja a számunkra.

Ezt tette ebben az ideai Adventben is. Hogy hány ember figyelt föl erre az isteni tervre, most ne foglalkozunk ezzel. Egy biztos, hogy az Isten az emberi életnek a megújítását, a világnak a megújítását szövetségesekkel tudja csak megvalósítani. Mint ahogy a nevelés is és egyáltalán az emberi élet formálása, alakítása is erőszakkal nem történhet. A felnőtt ember legfeljebb a bölcsességében kimondhatja az élet igazságait – amennyiben ő is aszerint él – a fiatal generációnak, aztán a fiatalokon múlik, hogy ezek szerint formálják-e, alakítják-e az életüket. Nyilvánvalóan ez függ az igazság súlyától és függ attól, hogy ott áll-e ezek mögött az igazságok mögött az életünk.

Mindenesetre Karácsony ünnepe Isten megváltó, világmegújító programjának a bejelentése: eljön hozzánk a szeretet. Krisztus, az Isten Fia értünk emberré lesz, eljön a szeretet ebbe a világba, aki kiüresíti önmagát, aki szolgává alázkodik és aki szeretetben, szenvedést is vállalva a világért, az emberekért, odaadja az életét. Ezek azok az elemek, amelyekre oda kell figyelni annak, aki megújult életet szeretne.

Istennek a legnagyobb szövetségese az élet megújításában, az isteni programnak a megvalósulásában a legfontosabb szövetségese éppen az a valaki, akinek a személyisége a középpontban van Advent negyedik vasárnapján. Úgy hívják, hogy Szűz Mária. Nem véletlenül olvastuk éppen az angyali üdvözlést, mert ebben a csodálatos párbeszédben, az Isten követének és Máriának a párbeszédében megjelenik az az igazság, amire egy új életet lehet építeni. És milyen ez? Nagyon egyszerű. Mária mondja, amikor szembesül ezzel az üzenettel. Persze Mária hívő lány volt. Abban az időben az isteni jövendölést, az isteni ígéretet az emberek a szívükben hordozták, mert rádöbbentek arra, hogy az ember önmagában, isteni eligazítás nélkül eltéved.

Mint ahogy a paradicsomi történet is megjeleníti ezt, és ennek az a legfájdalmasabb következménye, hogy egyszer csak az élet igazsága eltűnik, és az lesz a még fájdalmasabb következménye, hogy az emberi kapcsolat meg elsekélyesedik, emberi kapcsolataink elsötétülnek. Hogyan is lehetne igazi emberi kapcsolat ember és ember között akkor, amikor mindenki a maga pecsenyéjét sütögeti? Hát hogy lehet igazi kapcsolatban ember a másik emberrel akkor, amikor a maga érdeke határozza meg az ember gondolkodását?

Márpedig úgy látszik, hogy az Isten nélküli világban ez magától értetődik. Nem kell sokat gondolkodnunk ma ezen, csak ki kell nyitni a szemünket, ki kell nyitni a fülünket, vagy esetleg ha még bekapcsoljuk a televíziót vagy a rádiót, akkor csak Lengyelországig kell elmenni és rögtön meglátjuk azt, hogy akkor, amikor egy országnak a programját az Isten nélküli erők határozzák meg, hát akkor tessék megtapasztalni akkor és úgy, amikor még nem a mi bőrünkre megy. De nagyon sajnáljuk azokat, akik ebbe a helyzetbe keveredtek.

Testvérek, a Máriáról való angyali párbeszéd két igazságot hoz ajándékképpen ide. Az egyik Mária válasza: legyen nekem az Isten akarata szerint. Megvolt annak a fiatal lánynak az evilági terve, de akkor, amikor az Isten megjelenik és elévettíti az Isten akaratát vele kapcsolatosan, akkor ez mindent megelőz. Mert abban biztos lehet, hogy az Isten, aki a szeretet, csak a javát akarhatja, és amit Ő akar, az biztos, hogy jobb, mint amit ő szeretne. Ez az egyik, a másik pedig: az úr szolgálóleánya vagyok. Fölismeri azt, hogy egymással való kapcsolatunk, emberi kapcsolataink a szolgálat jegyében születnek és a szolgálat jegyében teljesednek ki. Ez a másik.

És az Isten szövetségeseket keres. Ahogy említettem, a mi közreműködésünk nélkül nem újulhat meg a mi emberi életünk. Ez nem úgy van, hogy ajándékképpen az önkbe hullik az igazság, és amit nagyon szeretnénk egymással való kapcsolatunkban, az pedig magától értetődően történik. Nem! Ahogy Mária megszülte az Isten Fiát, aki az új embernek a megjelenése a mi emberi világunkban, ezért lemond ez az emberré lett Isten Fia mindenről, ami isteni, kiüresíti önmagát és olyan lesz, mint akármelyikünk. Csecsemőként születik, aztán még ráadásul az ő egész élete is sokkal inkább a szegénység jegyében zajlik, és bizony sok-sok gond és megpróbáltatás közepette végül eljut odáig, hogy a szeretetét csak úgy tudja kifejezni, hogy abba belehal.

Akkor, amikor mi az életünk megújulásával foglalkozunk, a megváltással, a szép teológiai szóval az üdvösségünk kérdésével foglalkozunk, ez pontosan ezt jelenti. Mit jelent nekünk, mit akar tőlünk az Isten? Egyáltalán a mi akarnokságunk közepette bele tud még szólni az Isten az életünkbe? Kíváncsiak vagyunk, mi az Isten akarata? Pedig aki a szeretet Istene, annak az akaratára érdemes odafigyelni. Hát nem egymással való kapcsolatunkban is annak az életére és annak a gondolataira figyelünk oda, aki szeret bennünket, aki a javunkat akarja? Hát aki ezt nem veszi komolyan, az ostoba ember. Okosabbnak tartja az ő maga elképzeléseit, azokat Isten fölé helyezi.

És a másik gondolat, amit megint csak, ahogy előbb említettem, Szűzanya életében tapasztjuk, az a szolgálat. Hát nem lehet összetartozni egymással, csak a szolgálat szellemében. Akit szeretünk, aki fontos, aki a szövetségesünk vagy aki a társunk, akivel egyek vagyunk, azt a kapcsolatot csak a szolgálat szellemében lehet fenntartani. Különben hazudunk egymásnak, becsapjuk egymást, kihasználjuk egymást. Gondoljuk, hogy lehet ügyeskedni emberi kapcsolatokban, azt gondoljuk, hogy ki tudjuk játszani azt az örök igazságot, hogy minden igazi emberi kapcsolat csak az őszinte nagylelkűségben, áldozatkészségben, lemondásban létezhet? Mi azt gondoljuk, hogy ügyeskedéssel ezt át lehet rajzolni?

Kedves testvérek, a kérdés az, akarunk-e megváltott életet élni. Akarjuk-e emberi kapcsolatainkat ebben a szellemben szervezni és egyáltalán akarunk-e egy megváltott világban élni? Ma úgy tűnik, hogy nem. Ma kijelenti egész Európa, azok, akiket vezetőknek választunk

magunknak, azt mondják, Istenre nincs szükség, tűnjön el az Isten az életünkben is. És ezek az emberek hazudják egymásnak, demokráciát emlegetnek, ez az egyetlen varázsszó, a demokrácia, amiről fogalmunk sincs valójában. Mert a demokráciának a minimumát se tudjuk megvalósítani.

Annyiszor teszik föl a kérdést, hogy mi az európai keresztény örökség. Testvérek, az európai keresztény örökség a megváltott világ, az európai keresztény örökség a megváltott emberek élete, az európai keresztény örökség a megváltott emberekből létesülő közösség. Nem kell töprengeni, más örökség nincs, a keresztény Európának más öröksége nincs.

A kérdés az, amikor ma Advent utolsó napján ebben az esztendőben és amikor holnap már az új életet, a megváltott életet vetíti elénk Karácsony ünnepe, akkor hol tartunk a gondolatainkban és a gondolatainkkal, és mit akarunk egyáltalán. Azt látjuk, hogy igen nagy a bizonytalanság, azt látjuk, hogy Európában kiürültek a templomok. Ma már nem mondhatja el nekem egy ateista sem, nem is foglalkoznak ilyennel, hogy hú, de jó magának, maga minden vasárnap elmondhatja az isteni programot. Templomban? Ki kíváncsi rám? Itt ennyien vagyunk, máshol sincsenek tömegek, nehogy azt gondoljuk – Európában persze.

Mert az élet arra vágyik, hogy értékek határozzák meg, mindegyikünk szeretné ezt. Csak ennek ára van: Isten akarata oda kell figyelni, Aki a szeretet. Egymásra oda kell figyelni a szeretet jegyében, egymással össze kell tartozni a szolgálat, az áldozatkészség jegyében. Az örökség ebben van jelen. Vagy siratjuk az örökséget, vagy visszahozzuk és újra meghatározó lesz egyéni gondolkodásunkban, emberi kapcsolatainkban, mindennapjainkban.

Ezen a mai szentmisén ezért a megújulásért imádkozunk. És aki elmegy éjjel a ünnepi szentmisére és holnap Karácsony szent ünnepén, az gondoljon ezekre. Aztán majd Karácsony másnapján a vértanúra, aztán a következő nap arra az apostolra, ez János, akit az Úr külön is szeretett, mert ő komolyan gondolta az emberi életet. Ma ünnepeljünk, kedves jó testvérek, egy ilyen perspektíva jegyében.

+ *A M E N* +

Szentmise befejezése

Kedves testvérek! Most elbúcsúzunk egymástól, hiszen a küldetésünk nem a templom falai közé szólít bennünket, hanem ki kell vinni az üzenetet az embereknek, az emberek világába. Én ma délután a hajléktalanokkal találkozom és velük mutatjuk be a szentmiseáldozatot. Az ideje esztendőben ennek különös jelentősége van, mert egyre inkább azt látom, hogy a városunkban a hajléktalanokkal sokkal kevésbé foglalkoznak, mint harminc évvel ezelőtt. Tehát különös üzenete van ennek.

Aztán éjszaka 11 órakor az éjszakának a varázsa szólít meg bennünket, annak az éjszakának az üzenete, amely éjszakán az Isten Fia emberek testvére lett. Holnap meg Karácsony van. Nem szeretem ezeket a fogalmakat, hogy parancsolt ünnep, mert nem lehet parancsolni ünnepet se, ahogy munkát se. Meg egyáltalán a szabadságra hivatkozó ember hagyjon föl ezekkel, éljen a szabadságának megfelelően és tegye a jót. Karácsony másnapján természetesen ünnepi szentmise lesz, és reggel fél 9-kor szintén találkozunk. Tehát ma éjszaka 11 óra, aki gondolja, jöjjön el, ha ketten leszünk, az is elég. De holnap Karácsony ünnepe, az Egyház vezetői azt mondják, hogy parancs szólítja a templomba a híveket, és Karácsony másnapján ugyancsak reggel itt ünnepi szentmise lesz.

+ *Á L D Á S* +